

เอกสารอ่านประกอบหลักสูตรการเขียน
โครงการเพื่อครูภาษาไทยในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
สถาบันภาษาไทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5

การเรียงเรียงและลำดับความคิด

เราได้ทราบแล้วว่า การเขียนเพื่อสื่อความคิดที่ชัดเจนนั้นมีขั้นตอน คือ 1) กำหนดความคิดที่ต้องการสื่อให้ชัด หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การกำหนดความคิดหลักให้ชัดเจน 2) ขยายความคิดหลักด้วยความคิดย่อย 3) เรียงลำดับความคิดทั้งหมดอย่างไม่วกวน และ 4) เชื่อมโยงความคิดอย่างเหมาะสม ทำให้ผู้อ่านติดตามได้ง่าย ซึ่งเรากล่าวถึงสองประเด็นแรกไปแล้วในตอนที่ 4 สำหรับตอนที่ 5 นี้ เราจะฝึกฝนในขั้นตอนที่ 3

การเรียงลำดับความคิดทั้งหมดอย่างไม่วกวน

เมื่อผู้เขียนคิดจะเขียนเรื่องใดก็ตาม วิธีที่ง่ายที่สุด คือ เขียนคำสำคัญหรือชื่อเรื่องไว้ก่อน จากนั้นจึงเขียนความคิดหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคำสำคัญหรือชื่อเรื่องให้เต็มที่ ต่อมาให้จับกลุ่มความคิดหรือประเด็น ตามด้วยการพิจารณาว่าความคิดใดควรเป็นประเด็นหลักและประเด็นที่มาขยายประเด็นหลัก แล้วจึงเรียงลำดับประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น ลองดูตัวอย่างต่อไปนี้

ในหัวข้อ "ภาษาไทยร่ำรวยถ้อยคำ" หากคำสำคัญ คือ "ร่ำรวยถ้อยคำ" เราจะขยายคำสำคัญนี้ได้อย่างไร?

เรามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคำสำคัญ "ร่ำรวยถ้อยคำ" อยู่ 8 ประเด็น คือ

1. มีคำให้เลือกใช้ได้เหมาะแก่บุคคล
2. มีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันจำนวนมาก
3. คำเหล่านั้นมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่ก็มีแตกต่างกันในการใช้
4. คำหนึ่งใช้ในภาษาพูด อีกคำหนึ่งใช้ในภาษาเขียน
5. คำหนึ่งใช้ในภาษาทางการ อีกคำหนึ่งใช้ในภาษาที่ไม่เป็นทางการ
6. คำหนึ่งใช้ในภาษาเขียนทั่ว ๆ ไป อีกคำหนึ่งอาจใช้เฉพาะในภาษาร้อยกรอง

7. ภาษาไทยมีคำให้เลือกใช้ตามประเภทภาษาเขียน
8. คนไทยที่รู้จักคำมาก ก็จะใช้ภาษาสื่อความหมายที่ตนต้องการได้มาก

ขั้นตอนแรกที่เราจะทำก็คือ จับประเด็นทั้ง 8 ประเด็นเป็นกลุ่ม ๆ จากตัวอย่าง เราแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยประเด็นที่ 1 และ 2 ที่เป็นการอธิบาย "ร่ำรวยถ้อยคำ" ว่ามีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันเป็นจำนวนมาก และผู้เขียนสามารถเลือกใช้คำเหล่านั้นให้เหมาะสมกับผู้อ่านได้ในกลุ่มที่ 2 เป็นการขยาย "ร่ำรวยถ้อยคำ" ในเรื่องคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน โดยคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันเหล่านั้นมีการใช้ที่แตกต่างกัน ก็คือประเด็นที่ 3 และพูดถึงลักษณะของการใช้ที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นประเด็นที่ 4 5 และ 6

ส่วนในกลุ่มที่ 3 เป็นการขยายความต่อเนื่องออกไปถึงประโยชน์ของการที่ภาษาไทยมีความร่ำรวยถ้อยคำ ประกอบด้วยประเด็น 7 และ 8

กลุ่มต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไปแล้ว สามารถจับกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่ม 1 อธิบาย "ร่ำรวยถ้อยคำ" เพิ่มเติม

1. มีคำให้เลือกใช้ให้เหมาะแก่บุคคล
2. มีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันจำนวนมาก

กลุ่ม 2 ขยายความ "ร่ำรวยถ้อยคำ" โดยบอกถึงการใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันแต่มีการใช้แตกต่างกัน

3. คำเหล่านั้นมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่ก็มีความแตกต่างกันในการใช้
4. คำหนึ่งใช้ในภาษาพูด อีกคำหนึ่งใช้ในภาษาเขียน
5. คำหนึ่งใช้ในภาษาทางการ อีกคำหนึ่งใช้ในภาษาที่ไม่เป็นทางการ
6. คำหนึ่งใช้ในภาษาเขียนทั่วไป อีกคำหนึ่งอาจใช้เฉพาะในภาษาร้อยกรอง

กลุ่มที่ 3 ไม่ใช้การขยายความโดยตรงแต่บอกถึงประโยชน์ของการ "ร่ำรวยถ้อยคำ"

7. ภาษาไทยมีคำให้เลือกใช้ตามประเภทภาษาเขียน
8. คนไทยที่รู้จักคำมาก ก็จะใช้ภาษาสื่อความหมายที่ตนต้องการได้มาก

เมื่อได้ดังนี้ เราจะพบว่ากลุ่มที่ 2 ช่วยขยายประเด็นความคิดในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 3 เป็นกรสรุป ซึ่งเมื่อเราเอาทั้ง 3 กลุ่มมาเรียบเรียงเป็นย่อหน้าก็จะได้ ดังนี้

ภาษาไทยร่ำรวยถ้อยคำ มีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันจำนวนมากให้เลือกใช้ให้เหมาะแก่บุคคล คำเหล่านั้นแม้มีความหมายใกล้เคียงกันแต่ก็มีความแตกต่างกันในการใช้ คำหนึ่งใช้ในภาษาพูด อีกคำหนึ่งใช้ในภาษาเขียน คำหนึ่งใช้ในภาษาทางการ อีกคำหนึ่งใช้ในภาษาไม่เป็นทางการ คำหนึ่งใช้ในภาษาเขียนทั่วไป แต่อีกคำหนึ่งอาจใช้เฉพาะในภาษาร้อยกรอง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ภาษาไทยมีคำให้เลือกใช้ตามประเภทภาษาเขียน คนไทยที่รู้จักคำมากก็จะใช้ภาษาสื่อความหมายที่ตนต้องการได้ดี